

Heusden-Zolder, Ghoosstraat 6

Programma van Maatregelen

Auteurs:

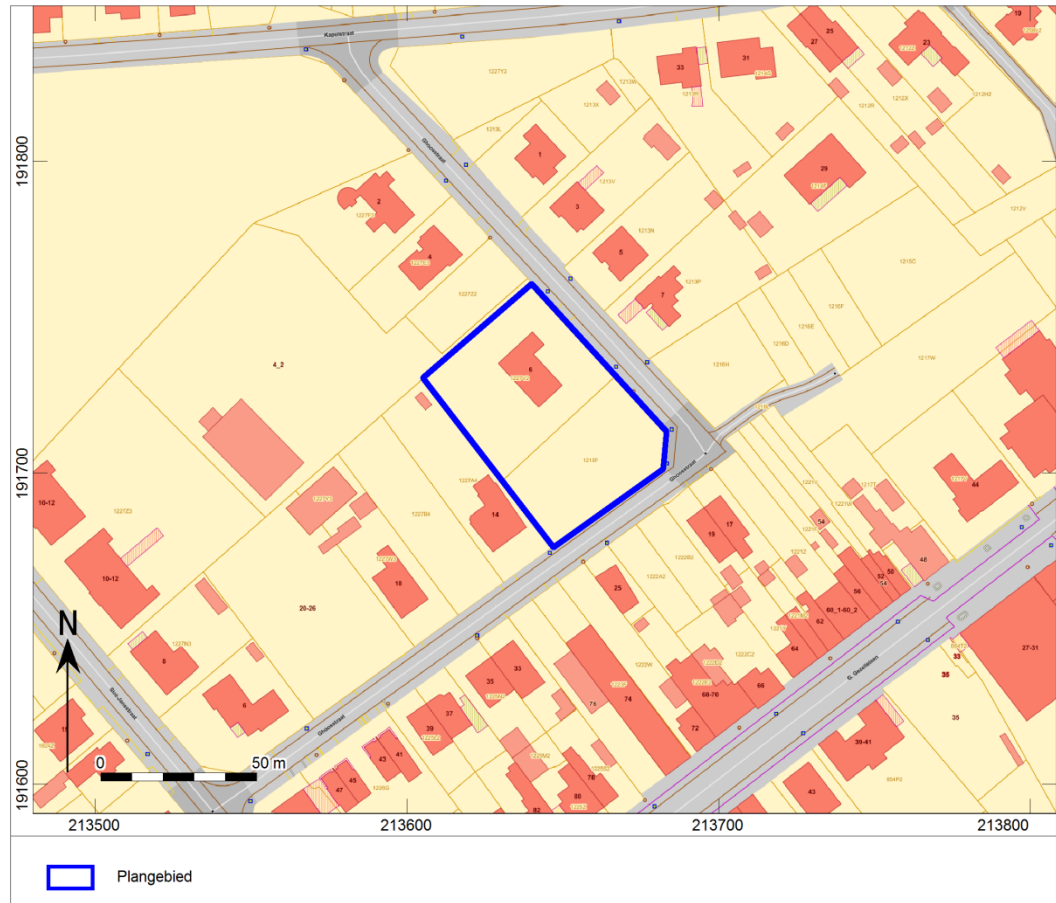
J. Siemons (veldwerkleider)

Autorisatie:

B.A.T.M. Weekers-Hendriks (OE/ERK/Archeoloog/2016/00095)

1 Inleiding

In opdracht heeft het Vlaams Erfgoed Centrum in juli 2019 een archeologienota opgesteld naar de archeologische waarde van de locatie Ghoostraat 6 te Heusden in de gemeente Heusden-Zolder (afb. 1). De archeologienota bestaat uit een bureauonderzoek en is uitgevoerd naar aanleiding van de voorgenomen verkavelingsplannen.

Afb. 1. Overzicht van het plangebied.

2 Gemotiveerd advies

2.1 Volledigheid van het onderzoek

Voor het plangebied is in het uitgestelde traject een bureauonderzoek uitgevoerd. De resultaten worden hieronder per onderzoeksfase kort besproken.

2.1.1 Bureauonderzoek

Uit het bureauonderzoek¹ is gebleken dat eventuele resten vanaf het Neolithicum tot de Middeleeuwen een hoge verwachting hebben. Op basis van de aardwetenschappelijke gegevens kunnen in het plangebied resten vanaf het Midden-Paleolithicum voorkomen. De archeologische resten uit het Paleolithicum en het Mesolithicum manifesteren zich als een spreiding van vondsten zonder sporenniveau. Resten uit deze perioden bevinden zich aan of direct onder het oorspronkelijke maaiveld en manifesteren zich in de vorm van vuursteen en houtskoolconcentraties. Het plangebied situeert zich op de flank van een dekzandrug op enige afstand van water. De dichtstbijzijnde beek bevindt zich namelijk op ongeveer 540m ten noorden van het plangebied. Dit maakt dat de verwachting aan eventuele archeologische resten uit deze periodes laag ingeschat wordt. Vermoedelijk bevinden eventuele steentijdsites zich namelijk dicht bij de Halbeek en de Schootsbeek. In de omgeving van het plangebied zijn ook nog geen meldingen bekend van vondsten uit de

¹ Schoups en De Roeck, 2019.

Steentijd. Dit is echter eerder te wijten aan een gebrek aan onderzoek, dan dat het werkelijk een bewijs is voor de afwezigheid van een steentijdsite in de omgeving.

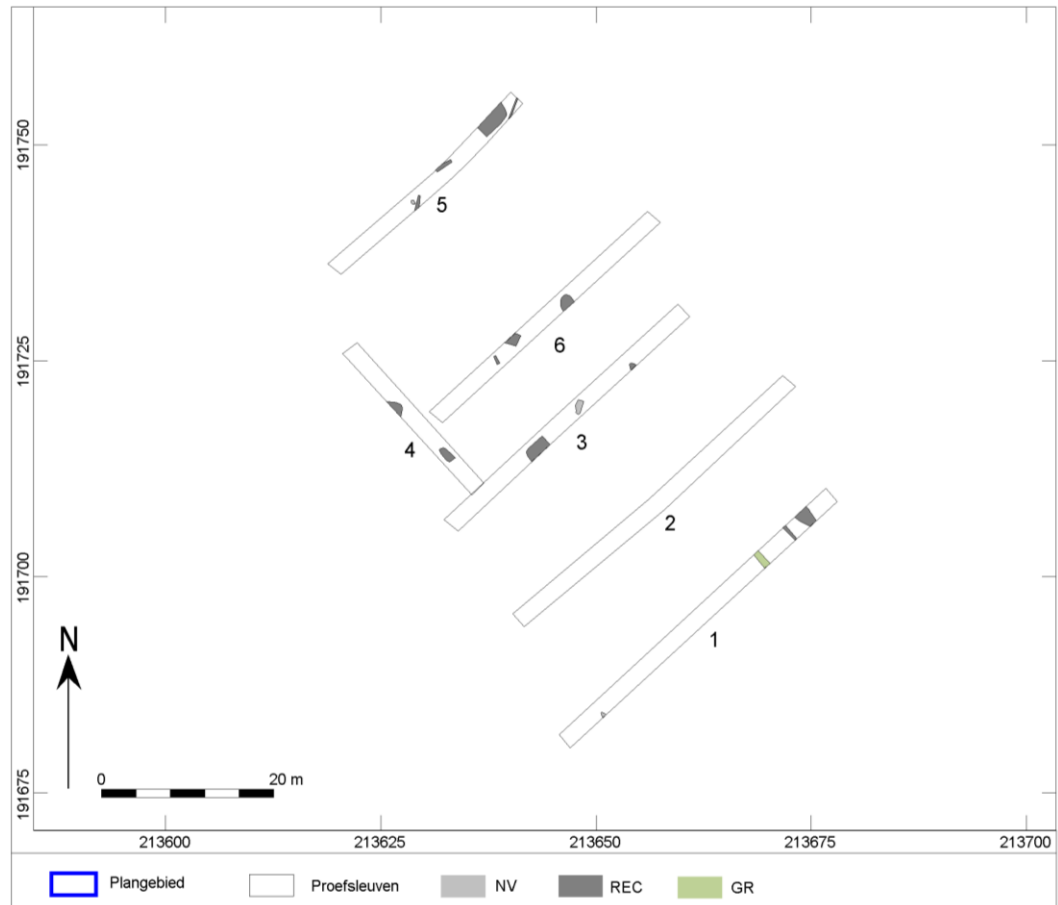
De ligging van het plangebied is echter wel gunstig voor de verwachting aan eventuele resten en sporen vanaf het Neolithicum tot en met de Middeleeuwen. Eventuele archeologische resten uit deze periodes kunnen tevens voorkomen vanaf het maaiveld. Een eventueel sporenniveau is het beste zichtbaar vanaf de basis van het maaiveld of vanaf de mogelijk aanwezige B horizont. Ook uit deze periodes zijn echter amper meldingen bekend en die meldingen die bekend zijn bevinden zich in de lager gelegen gebieden. Het gaat telkens over objecten die via metaaldetectie gevonden werden en daarbij moet er rekening gehouden worden dat de middels metaaldetectie gevonden voorwerpen zich mogelijk in secundaire context bevinden, bijvoorbeeld door aanvoer grond/bemesting van elders. De verwachting aan eventuele archeologische resten en sporen vanaf het Neolithicum tot en met de Middeleeuwen wordt hoog ingeschat op basis van de landschappelijke ligging. De verwachting aan eventuele archeologische resten en sporen uit de Nieuwe Tijd wordt gering ingeschat. Op de historische kaarten wordt namelijk geen bebouwing weergegeven binnen het plangebied.

Op basis van de bovenstaande gegevens kon worden gesteld dat het plangebied onvoldoende onderzocht is en dat de kans op eventuele archeologische sporen aanwezig is. Een proefsleuvenonderzoek werd geadviseerd.

2.1.2 Proefsleuvenonderzoek

Het proefsleuvenonderzoek werd uitgevoerd op 29 oktober 2019 (afb. 2). Tijdens het onderzoek werden enkele sporen aangetroffen. Het ging alleen om één recente greppel en natuurlijke verkleuringen en recente verstoringen. De greppel in werkput 1 werd in het profiel gedateerd als een eerder recent spoor doordat het de ophogingslaag doorsneed. Er werden dus geen archeologisch relevante sporen of vondsten gevonden.

Vervolgonderzoek biedt door de afwezigheid van archeologische sporen in het plangebied weinig kans op kennisvermeerdering.

Afb. 2. Allesporenkaart van het proefsleuvenonderzoek.

2.2 Impactbepaling

Het doel van de geplande werken is om het plangebied te verkavelen in functie van woningbouw. Er zullen vijf nieuwe loten gecreëerd worden. De oppervlakte van de verschillende loten zal variëren tussen 426m² en 1053m². Aangezien alle geplande loten aan de voldoende uitgeruste Ghoosstraat grenzen, wordt geen nieuwe wegenis gepland binnen het plangebied. Er kan enkel uitgegaan worden van een minimumverstoring van 0,8m –mv. De consequentie van de voorgenomen ingreep van kan zijn dat eventuele aanwezige waardevolle archeologische resten in de ondergrond worden aangetast.

2.3 Potentieel tot kennisvermeerdering

Vervolgonderzoek biedt door de afwezigheid van archeologisch relevante sporen in het plangebied weinig kans op kennisvermeerdering. Er werden alleen een recente greppel, natuurlijke verkleuringen en recente verstoringen aangetroffen binnen het plangebied. Er is dus geen potentieel tot kennisvermeerdering.

2.4 Bepaling van de maatregelen

Op basis van het bureauonderzoek is er sprake van een archeologische verwachting voor de periodes van het Neolithicum tot en met de Middeleeuwen. Deze verwachting is gebaseerd op de landschapsgenese van het plangebied, de daarmee samenhangende bewoningsgeschiedenis en de aanblik van het plangebied op geraadpleegd historisch kaartmateriaal.

Uit de resultaten van het booronderzoek bleek dat de originele bodemopbouw deels bewaard is gebleven binnen het plangebied. Onder de bouwvoor werd een ophogingspakket aangetroffen en daaronder was de B-horizont en/of C-horizont aanwezig. Diepere sporen konden wel bewaard blijven in de bodem waardoor er nog steeds een verwachting was van sporen vanaf het Neolithicum tot en met de Middeleeuwen.

Omdat er een potentieel aan archeologisch waardevolle contexten was, is een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd. Hierbij werden er enkele sleuven uitgegraven om uitspraak te doen over de aanwezigheid van archeologische sporen. Tijdens dit onderzoek bleek dat het plangebied geen archeologisch relevante sporen bevatte. Er werden enkel een recente greppel, natuurlijke verkleuringen en recente verstoringen gevonden. Deze sporen bieden weinig potentieel op kennisvermeerdering.

Vervolgonderzoek in het plangebied biedt daarom weinig tot geen potentieel voor kennisvermeerdering. Het Vlaams Erfgoed Centrum adviseert dan ook om het plangebied vrij te geven. Daarmee vormt het prospectief onderzoek met ingreep in de bodem (in de vorm van proefsleuven) het einde van het onderzoek voor het plangebied aan de Ghoosstraat 6 te Heusden-Zolder.

Ondanks het advies tot vrijgeven van het terrein, blijven de bepalingen voor het melden van toevalsvondsten van kracht, conform artikel 5.4.1 van het Onroerenderfgoeddecreet. De civieltechnisch uitvoerder is verplicht eventuele toevalsvondsten binnen drie dagen na ontdekking te melden bij Onroerend Erfgoed.